

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym :

Przewodnicząca SSA Małgorzata Moskwa (ref.)	
Sędziowie: SSA Kazimierz Rusin SSA Edyta Pietraszewska	

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2021 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Bank (...) S.A. w W.

przeciwko D. K.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie z dnia 25 września 2020 r. sygn. akt I C 1220/19

postanawia: oddalić zażalenie.

SSA Kazimierz Rusin SSA Małgorzata Moskwa SSA Edyta Pietraszewska

UZASADNIENIE

W rozstrzyganej sprawie przesyłka zawierająca odpis pozwu z załącznikami i odpowiednie pouczenia nie została doręczona pozwanemu w sposób bezpośredni. Przesyłka ta została zwrócona z adnotacją operatora pocztowego o podwójnym awizowaniu i nie podjęciu jej przez adresata. Sąd poinformował o powyższym powódki i wezwał ją do dokonania doręczeń przez komornika, zgodnie z art. 139¹ § 1 k.p.c. Wezwanie to odebrał pełnomocnik powódki w dniu 3 lutego 2020 r.

W dniu 26 maja 2020 r. wpłynęło pismo powódki informujące o czynnościach komornika, które w ocenie powoda dowodziły, że pozwany mieszka pod adresem wskazanym w pozwie.

Dołączone do tego pisma dokumenty to postanowienie Komornika z 7 maja 2020 r. o ustaleniu kosztów tego postępowania, protokół sporządzony przez Asesora Komorniczego z dnia 10 marca 2020 r., z którego wynika, że pod adresem wskazanym w pozwie, komornik nikogo nie zastał oraz, że uzyskał informację od sąsiadki, że adresat zamieszkuje pod tym adresem oraz zawiadomienie Komornika z 7 maja 2020 r., w którym Komornik zwracając pismo wskazał na zaistnienie okoliczności z art. 3a ust. 3 zdanie 1 i 3 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych.

W protokole z 10 marca 2020 r. odnotowano również, że w oddawczej skrzynce adresata pozostawiono zawiadomienie, o którym mowa w art. 3a ust 3 cytowanej wyżej ustawy oraz, że czynność ta trwała od godziny 12⁴⁵ do 12⁴⁹.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie prawomocnym postanowieniem z 4 czerwca 2020 r. zawiesił postępowanie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c., a następnie w dniu 11 lipca 2020 r. - także niezaskarżonym postanowieniem - odmówił podjęcia zawieszzonego postępowania.

Wnosząc - przed upływem terminu 3 – ch miesięcy od postanowienia z 4 czerwca 2020 r. - o podjęcie zawieszzonego postępowania w piśmie z 24 czerwca 2020 r. powód argumentował, że Komornikowi udało się potwierdzić, że pozwany faktycznie zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie.

Sąd Okręgowy nie podzielił takiej oceny powoda, uznając, że protokół z czynności komornika nie może być podstawą skutecznego doręczenia pozwanemu odpisu pozwu, skoro opiera się na oświadczeniu anonimowej osoby.

Kolejną czynnością procesową Sądu Okręgowego było wydanie w dniu 25 września 2020 r. zaskarżonego postanowienia o umorzeniu postępowania, z odwołaniem się do art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c. i wyjaśnieniem w uzasadnieniu tego postanowienia, że komornikowi nie udało się doręczyć pozwanemu odpisu pozwu, a poza tym tak postanowienie o zawieszeniu postępowania, jak i postanowienie o odmowie podjęcia tego postępowania nie były zaskarżone.

Od powyższego postanowienia zażalenie wniósł powód, domagając się jego uchylecia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do dalszego procedowania oraz zasądzenia na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Zdaniem powoda naruszony został art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie w okolicznościach sprawy, bowiem powód przed upływem trzymiesięcznego terminu złożył wniosek o podjęcie zawieszzonego postępowania, wskazując prawidłowy adres pozwanego oraz miało miejsce doręczenie w trybie art. 3a ust 3 ustawy o komornikach sądowych.

Zarzucił także naruszenie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w związku z powołanym wyżej przepisem ustawy o komornikach poprzez wydanie postanowienia o zawieszeniu postępowania w sytuacji, gdy sąsiadka pozwanego potwierdziła, że zamieszkuje on pod adresem wskazanym w pozwie, adres taki widnieje w bazie PESEL-SAD jako jego adres zameldowania oraz w sytuacji gdy komornik sądowy prawidłowo awizował przesyłkę dla pozwanego pod tym adresem.

Sąd Apelacyjny rozważył co następuje:

Zgodnie z art. 139¹ § 1 k.p.c., jeżeli pozwany, pomimo powtórnego zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1 zdanie drugie, nie odebrał pozwu lub innego pisma procesowego wywołującego potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających i nie ma zastosowania art. 139 § 2-3¹ lub inny przepis szczególny przewidujący skutek doręczenia, przewodniczący zawiadamia o tym powoda, przesyłając mu przy tym odpis pisma dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia tego pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika. Takie czynności procesowe zostały podjęte przez Przewodniczącą w Sądzie Okręgowym.

Stosownie do § 2 tego przepisu, powód w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia mu zobowiązania, o którym mowa w § 1, winien złożyć do akt potwierdzenie doręczenia pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwrócić pismo i wskazać aktualny adres pozwanego lub dowód, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie. Jak wynika z tej regulacji po bezskutecznym upływie terminu stosuje się przepis art. 177 § 1 pkt 6.

W rozstrzyganej sprawie powód, pomimo wezwania Sądu, nie uczynił zadość zacytowanemu powyżej art. 139¹ § 2 k.p.c. Był zobowiązany przedstawić potwierdzenie doręczenia pisma przez komornika albo udowodnić, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie za pomocą wszelkich środków dowodowych z katalogu dowodów wymienionych w Rozdziale 2 Działu III k.p.c., które Sąd oceni według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego.

Wynikające z § 2 tego przepisu „potwierdzenie doręczenia” pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika lub „dowód, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie” podlega regułom dowodzenia zawartym w art. 227

i następne k.p.c., a także ciężarowi dowodów zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., przy uwzględnieniu oceny przez Sąd przedstawionych dowodów według reguł wynikających z art. 233 k.p.c.

Zawarte w cytowanym art. 139¹ § 1 i 2 k.p.c. nieścisłości redakcyjne, dla właściwej wykładni zmuszają do uzupełnienia treścią zawartą w art. 3a. ustawy z 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, zwanej dalej u.k.s. (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 121 z późn. zm.), z którego to przepisu, z jego ust. 2 wynika, że jeżeli adresata nie zastano przy próbie doręczenia, komornik ustala, czy adresat zamieszkuje pod wskazanym adresem. W tym celu komornik może żądać niezbędnych informacji od podmiotów wymienionych w art. 761 § 1¹ pkt 13 k.p.c. pod rygorem przewidzianym w art. 762 tej ustawy. Treść dokonanych ustaleń komornik wciąga do protokołu, do którego przepis art. 809 k.p.c. stosuje się odpowiednio. W ustępie 3 tego przepisu wskazano, że jeżeli próba doręczenia okaże się bezskuteczna, a zgodnie z ustaleniami komornika adresat zamieszkuje pod podanym adresem, w oddawczej skrzynce pocztowej adresata umieszcza się zawiadomienie o podjętej próbie doręczenia wraz z informacją o możliwości odbioru pisma w kancelarii komornika oraz pouczeniem, że należy je odebrać w terminie 14 dni od dnia umieszczenia zawiadomienia. Jeżeli pod wskazanym adresem zastano dorosłego domownika adresata, o możliwości odbioru pisma poucza się dodatkowo tego domownika. W przypadku bezskutecznego upływu terminu do odbioru pisma, pismo uważa się za doręczone w ostatnim dniu tego terminu, a komornik zwraca pismo podmiotowi zlecającemu doręczenie informując go o dokonanych ustaleniach oraz o dacie doręczenia.

Ustawodawca umieścił w przepisach u.k.s. domniemanie odbioru pisma doręczanego w trybie przewidzianym w art. 139¹ § 2 k.p.c. w ostatnim dniu 14 dniowego terminu (w zdaniu 3 ustępu 3 art. 3 u.k.s.), warunkując to domniemanie uprzednim ustaleniem przez Komornika, że adresat zamieszkuje pod podanym adresem.

Podstaw do takiego ustalenia nie można jednak wywieść z protokołu z czynności dokonanych w dniu 10 marca 2019 r. oraz zawiadomienie z 7 maja 2010 r. Dokumenty te wskazują, że Komornik i dokonujący czynności Asesor Komorniczy przyjęli, że miała miejsce sytuacja, o której mowa w art. 3a ust. 3 zd. 1 i 3 u. o k.s., a zatem, że wobec ustalenia, że pozwany zamieszkuje pod wskazanym adresem – zachodzą podstawy do pozostawienia w jego skrzynce pocztowej zawiadomienia, informacji i pouczenia, o którym mowa w ust. 3 zdaniu 1 tego przepisu, ze skutkami doręczenia dla potrzeb procesu o zapłatę.

To ustalenie o zamieszkaniu pozwanego dokonane przez Asesora Komorniczego opierało się na ujawnionym w protokole z czynności zapisie, że od sąsiadki uzyskał informację, że pozwany zamieszkuje pod wskazanym adresem (wskazanym w pozwie).

Nie budzi wątpliwości, że tego rodzaju ustalenie zasadnie podlegało weryfikacji przez Sąd Okręgowy i prowadziło do oceny, że nie było ku temu podstaw faktycznych. Zanotowana w protokole informacja jest wysoce nieprecyzyjna i nie zawiera wyjaśnień pozwalających ocenić na jakiej podstawie osoba ta opiera swoje twierdzenie o zamieszkaniu pozwanego (czy są to jej osobiste obserwacje, czy tylko oparte na danych wynikających ze spisów lokatorów itp.). Wymogi protokołu sporządzonego według art. 809 k.p.c. zakładają, że nie tylko końcowy wynik ustaleń winien być wciągnięty do protokołu ale też zakres i sposób dokonywanego rozpytania wśród sąsiadów.

Okoliczności powyższe uzasadniają stwierdzenie, że powód nie dostarczył potwierdzenia doręczenia przez komornika, o którym mowa w art. 139¹ § 1 k.p.c.

Nie można również przyjąć, aby wskazane wyżej dowody pozwalały na udowodnienie, że powód przebywa pod adresem wskazanym w pozwie.

Odwołanie się w art. 139¹ § 2 k.p.c. do „pobytu pozwanego”, literalnie przesądza, że nie chodzi tu o udowodnienie miejsca zamieszkania pozwanego w rozumieniu art. 25 k.c., czemu jednak zaprzecza brzmienie art. 3a u.k.s. gdzie ustawodawca posługuje się pojęciem zamieszkania, ale nie wdając się w szersze rozważania dotyczące szeregu nieścisłości redakcyjnych w tej kwestii, wypada ograniczyć się do stwierdzenia, że ów pobyt pozwanego nie jest przesądzony danymi dotyczącego pobytu stałego, ujawnionego w danych PESEL- SAD. Z zapisów w tej ewidencji

wynika, że wpis ten pochodzi z 16 lipca 2004 r. (zaświadczenie z systemu informatycznego PESEL-SAD k – 61 do 64). Znaczna odległość czasowa od umieszczenia w tej bazie danych adresu pozwanego prowadzi do wniosku, że dowód ten nie potwierdza jednoznacznie aktualnego miejsca przebywania pozwanego.

Ważne jest, że ten sam adres wskazał pozwany - jako swe miejsce zamieszkania - w dacie zawarcia umowy pożyczki hipotecznej przedstawionej przez powoda w poczet dowodów, jednakże w sytuacji gdy umowa ta została zawarta 14 kwietnia 2014 r. to ten dokument dowodzi w zestawieniu z danymi z bazy danych PESEL-SAD, co najwyżej, że takie miejsce pobytu pozwanego podawał pozwany do 2014 r. Każde późniejsze pismo sporządzone przez powoda wraz z dowodami nadania i adnotacjami poczty – przedstawione przy pozwie – wskazuje na to, że pod tym adresem nie doszło nigdy do bezpośredniego doręczenia powodowi jakiegokolwiek przesyłki. Powód podejmował próby doręczenia pozwanemu drogą pocztową wezwania do zapłaty z 11 stycznia 2019 r. (k- 35), wypowiedzenia umowy z 11 marca 2019 r. (k- 39) i wezwania do zapłaty z 10 czerwca 2019 r. (k- 53). W każdym jednak wypadku przesyłki te pomimo dwukrotnego awizowania przez operatora pocztowego nie zostały odebrane przez pozwanego.

Także informacja zanotowana w protokole z 10 marca 2020 r. - uzyskana przez Asesora Komornika – o tym, że uzyskano od sąsiadki informację, że pozwany zamieszkuje pod wskazanym adresem, nie jest przekonywującym dowodem potwierdzającym przebywanie pozwanego pod tym adresem z powodów wskazanych już wyżej i brak podstaw dla oceny tego dokumentu przez Sąd Okręgowy jako przekonywującego dla ustalenia miejsca przebywania pozwanego pod tym adresem.

Końcowo odnotować należy, że brak zaskarżenia postanowienia o zawieszeniu postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w związku z art. art. 139¹ § 2 k.p.c., jak również postanowienia odmawiającego podjęcia tego postępowania nie jest przeszkodą do badania - w toku postępowania wywołanego zażaleniem na postanowienie o umorzeniu postępowania zgodnie z art. 182 k.p.c. - czy powód złożył do akt potwierdzenie doręczenia pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika albo dowiódł, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie.

Dodać także należy, że powoływana przez powoda w zażaleniu uchwała Sądu Najwyższego z 18 listopada 2015 r., III CZP 74/15, OSNC 2016, Nr 12, poz. 136, s. 9, wbrew stanowisku skarżącego potwierdza poprawność dokonanej przez Sądy obu instancji wykładni art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c. zwracając uwagę na dwie możliwe sytuacje, kiedy brak jest jakiegokolwiek wniosku o podjęcie zawieszzonego postępowania oraz odmienną, kiedy to co prawda wniosek taki został złożony, ale jest on bezzasadny. Tylko bowiem skuteczny wniosek o podjęcie postępowania w ciągu trzech miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania tamuje umorzenie postępowania na wskazanej podstawie z art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c.

Trafna jest zatem ocena Sądu Okręgowego, że wniosek powoda, jaki został zawarty w piśmie z 24 czerwca 2020 r., w którym odwoływał się do protokołu sporządzonego przez Asesora Komornika, nie mógł prowadzić do oczekiwanego przez powoda podjęcia zawieszzonego postępowania. Sąd dał temu wyraz odmawiając podjęcia postępowania – postanowieniem z 1 lipca 2020 r.

Jeśli więc powód nie złożył skutecznie wniosku o podjęcie postępowania w ciągu trzech miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania i upłynął termin, o którym mowa w art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c., postępowanie zasadnie podlegało umorzeniu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie powoda jako bezzasadne na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 3 k.p.c.

SSA Kazimierz Rusin SSA Małgorzata Moskwa SSA Edyta Pietraszewska

(...)(...)

(...)

(...)

(...)